

Bölüm 2

TİROİD ANATOMİSİ

Nuriye KURBETLİ¹

GİRİŞ

Glandula thyroidea (Gl. thyroidea) (Tiroid bezi), boynun ön bölgesinde yer alan, endokrin sistemin en büyük bezlerinden biridir ve metabolik hızın düzenlenmesinden termoregülasyona, büyüme ve gelişmeden kardiyovasküler dengeye kadar pek çok fizyolojik sürecin düzenlenmesinde merkezi bir rol oynar. Histolojik olarak, hormon sentezleyen foliküler hücreler ve kalsitonin salgılayan parafoliküler hücrelerden oluşan bu yapı hem sistemik etkileri hem de anatomik yerleşimi nedeniyle klinik tıpta özel bir öneme sahiptir (1).

Tiroid bezi'ne ait anatomik detaylar, başta cerrahi ve radyolojik yaklaşımlar olmak üzere, birçok klinik disiplinde belirleyici rol oynar. Özellikle tiroid kanserlerinde; tümörün lokal invazyon kapasitesi, lenfatik yayılım paterni ve sinir-vasküler yapıların komşuluğu tedavi stratejilerini doğrudan etkiler. Tiroid kanserlerinin en sık yerleştiği alanların, sinirlerin ve damarların topografyasıyla olan ilişkileri; cerrahi planlamada, komplikasyonların önlenmesinde ve nüks riskinin azaltılmasında temel belirleyicilerdendir (2,3).

Son yıllarda tiroid kanserlerinin insidansında gözlemlenen artış, bu bölgenin anatomisinin daha iyi anlaşılmasını zorunlu kılmıştır. Özellikle papiller tiroid karsinom gibi yaygın alt tiplerin lenfatik sistem aracılığıyla bölgesel yayılım göstermesi, lenf nodlarının lokalizasyonu ve drenaj yolları gibi anatomik unsurların detaylı bilinmesini gerektirir (9).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyeddi Eylül Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi AD.,
nkurbetli@bandirma.edu.tr, ORCID iD: :0000-0002-4267-9299

KAYNAKLAR

1. Standring, S. (Ed.). (2008). *Gray's anatomy: The anatomical basis of clinical practice* (40th ed.). Churchill Livingstone/Elsevier.
2. Randolph, G. W. (Ed.). (2020). *Surgery of the Thyroid and Parathyroid Glands* (3rd ed.). Elsevier.
3. Arıncı, K., & Elhan, A. (2010). *Anatomi* (Cilt I-II). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
4. Ozan, H. (2014). *Premium Ozan anatomi* (3. baskı). İstanbul: TUSDATA – TUS Hazırlık Merkezleri.
5. Moore, K. L., Dalley, A. F., & Agur, A. M. R. (2018). *Clinically Oriented Anatomy* (8th ed.). Wolters Kluwer.
6. Waschke, J., Böckers, T. M., & Paulsen, F. (2016). *Sobotta textbook of anatomy* (M. F. Sargon, Trans. Ed.). İstanbul: Medikal Yayıncılık.
7. Arifoğlu, Y. (2018). *Her yönüyle anatomi* (2. baskı). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
8. Gökmen, F. G. (Ed.). (2022). *Systematic anatomy* (2nd ed.). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri.
9. Snell, R. S. (2019). *Clinical anatomy by systems* (2nd ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer.
10. Singh, R. (2020). Surgical anatomy of the thyroid gland – A comprehensive review. *Journal of Medicine*, 9(1), 1–10. <https://doi.org/10.5923/j.medicine.20200901.03>
11. White, A. M., & Lasrado, S. (2023). Anatomy, Head and Neck, Thyroid Arteries. In StatPearls [Internet]. StatPearls Publishing. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK560666/>
12. Sherman SI. Thyroid carcinoma. *Lancet* 2003; 361:501-11.
13. Boucai, L., Zafereo, M., & Cabanillas, M. E. (2024). Thyroid cancer: A review. *JAMA*, 331(5), 417–428. <https://doi.org/10.1001/jama.2023.28147>
14. Beahrs, O. H., & Pasternak, B. M. (1969). Cancer of the thyroid gland. *Current Problems in Surgery*, 6(12), 3–38. [https://doi.org/10.1016/S0011-3840\(69\)80004-3](https://doi.org/10.1016/S0011-3840(69)80004-3)
15. Zhang, J., & Xu, S. (2024). High aggressiveness of papillary thyroid cancer: From clinical evidence to regulatory cellular networks. *Cell Death Discovery*, 10(1), 378. <https://doi.org/10.1038/s41420-024-02157-2>
16. Lloyd RV, Osamura RY, G. Klöppel, Rosai J. WHO Classification of Tumors of Endocrine Organs. 4th edn. (International Agency for Research on Cancer, Lyon, 2017). p. 66–67.
17. Tuttle, R. M., et al. (2017). ATA guidelines for adult differentiated thyroid cancer. *Thyroid*, 27(3), 315–389.
18. Wang, J., Yu, F., Shang, Y., Ping, Z., & Liu, L. (2020). Thyroid cancer: Incidence and mortality trends in China, 2005–2015. *Endocrine*, 68(1), 163–173. <https://doi.org/10.1007/s12020-020-02207-6>
19. Ito, Y., et al. (2010). “Clinical significance of Delphian lymph node metastasis in papillary thyroid carcinoma.” *World Journal of Surgery*, 34(5), 1035–1041.
20. TeachMeAnatomy. (2023). *The thyroid gland*. Erişim adresi: <https://teachmeanatomy.info>
21. Rodrigo Arrangoiz, Fernando Cordera, David Caba, Manuel Muñoz, Eduardo Moreno, Enrique Luque de León (2018). “Comprehensive Review of Thyroid Embryology, Anatomy, Histology, and Physiology for Surgeons”. *International Journal of Otolaryngology and Head & Neck Surgery* (7): 160-188. DOI:10.4236/ijohns.2018.74019_
22. Allen, E., & Fingeret, A. (2025, June 23). *Anatomy, Head and Neck, Thyroid*. In StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing. PMID: 29262169.